

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
NEPRIKLAUSOMŲ EKSPERTŲ PATARIAMOSIOS TARYBOS, SUKURTOS
MINISTRO PIRMININKO 2020 M. GRUODŽIO 18 D. POTVARKIU NR. 183,
PASITARIMO PROTOKOLAS

2021-10-01 Nr. LV-417

Vilnius

PASITARIMO DATA – 2021 m. rugsėjo 27 d. 16.00 val.

PASITARIMO DALYVIAI:

Nepriklausomų ekspertų patariamąsios tarybos nariai:

Gytis Dudas	– Geteborgo pasaulinės biologinės įvairovės centro mokslininkas, Lietuvos SARS-CoV-2 sekoskaitos projekto atstovas
Ligita Jančorienė	– viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Infekcinių ligų centro vadovė
Vidmantas Janulevičius	– Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas
Valdas Pečeliūnas	– viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų direktorius medicinai
Andrius Romanovskis	– Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas
Mindaugas Stankūnas	– Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Sveikatos vadybos katedros profesorius
Marius Strioga	– Nacionalinio vėžio instituto Imunologijos laboratorijos vyresnysis mokslo darbuotojas
Paulius Skruibis	– Vilniaus universiteto Psichologijos instituto docentas, Suicidologijos tyrimų centro vadovas
Kęstutis Štaras	– viešosios įstaigos Centro poliklinikos direktorius
Aurelija Žvirblienė	– Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro Biotechnologijos instituto imunologijos ir ląstelės biologijos skyriaus vedėja

Kiti dalyviai:

Aušra Bilotienė-Motiejūnienė	– sveikatos apsaugos viceministrė
Vilma Augienė	– socialinės apsaugos ir darbo viceministrė
Ana Selčinskienė	– Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerė
Živilė Gudlevičienė	– Ministro Pirmininko patarėja
Julius Lukošius	– Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kancleris
Aistis Šimaitis	– Vyriausybės kanceliarijos Projektų valdymo grupės projektų vadovas
Audrius Ščeponavičius	– Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento direktorius
Eglė Neciunskienė	– Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės vadovė
Lukas Galkus	– Sveikatos apsaugos ministerijos Elektroninės sveikatos sistemos ir informacinių išteklių skyriaus vyriausiasis specialistas
Aurelija Urbonienė	– Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja

SVARSTYTA. Psichologiniai vakcinacijos aspektai ir senjorų baimės skiepytis.

P. Skruibis padarė pranešimą apie psichologinius vakcinacijos aspektus ir senjorų baimes skiepytis. Šiuo metu senjorų vakcinacija Lietuvoje yra ženkliai sulėtėjusi. Nepasisiekijusius senjorus įtikinti skiepytis yra labai sunku. Tai lemia šios priežastys: plačiai paskleista informacija apie „nesaugias eksperimentines“ vakcinas, nepasisiekijusi senjorų dalis jau turi tvirtą nuomonę, suformuotą tiek vakcinų skeptikų, tiek jų šeimos narių, senjorai yra emociškai pasidavę dezinformacijai. Dažnai iš senjorų girdimas atsakymas – „aš vis tiek jau tuoj mirsiu, kam man čia

reikia skiepytis“. Kita vertus, yra nupieštas ir nesiskiepijančių asmenų paveikslas – tai žmonės, neturintys stipraus empatijos, altruizmo jausmo, jiems nerūpi visuomeninis interesas ir bendrasis visuomenės gėris, dažniausiai jie galvoja tik apie save ir naudą sau. Todėl reikalingos papildomos, individualios priemonės, siekiant įtikinti senjorus skiepytis. Šiandien jau neužtenka tik skambučio ar žinutės atvykti vakcinuotis, neužtenka atvežti vakcinas į namus, reikalingi ilgalaikiai individualūs pokalbiai su senjorais, pateikiant išsamius atsakymus į jiems kylančius klausimus ar abejones. Tai turi atlikti apmokyti sveikatos sistemos darbuotojai (pvz., specialiai parengtos slaugytojos). Taip pat reikėtų galvoti apie socialinių darbuotojų didesnę įtraukimą į šį procesą, kad lankydami senjorus namuose išsamiai juos informuotų apie vakcinacijos naudą.

Taip pat buvo aptarti ir tokie papildomi motyvacijos aspektai kaip finansinis skatinimas. Apibendrinant pažymėta, kad svarbu išsiaiškinti, ką žmonės mano, pasitelkiant visas papildomas priemones paneigti jų baimes bei tikrovės neatitinkančią informaciją, sustiprinti jų pasitikėjimą mokslu bei medicina ir papildomai motyvuoti.

Pateiktos šios rekomendacijos, kaip mažinti senjorų baimes:

- Sukurti specialiai šiai auditorijai skirtą komunikacinę kampaniją, išnaudojant nekonvencinius kanalus: aiški žinutė, įsimenanti istorija, sukelianti jausmus (bet negąsdinanti), pozityvi ir nuolat kartojama.

- Pateikti daugiau labai konkrečios informacijos apie asmenų, turinčių konkrečių gretutinių ligų, vakcinaciją (pvz., sveikatos laidos per TV, vietinė žiniasklaida apie konkrečias diagnozes – žr. Raudonojo Kryžiaus, maltiečių ir Carito apklausą).

- Pakviesti į pagalbą dvasininkus ir kitus nesisteminius autoritetus (pvz., seniūnus).

- Skatinti, kad šeimos gydytojų komanda:

- asmeniškai kviestų skiepytis;
- skiepytų savo kabinetuose.

- Įvertinti šeimos gydytojų komandos mokymų poreikį:

- dėl vyresnio amžiaus ir gretutinių ligų turinčių asmenų vakcinacijos;
- dėl pokalbių su nenorinčiais vakcinuotis asmenimis psichologinių aspektų.

- Skiepyti namuose (paštininko, individualios slaugytojos iniciatyva).

NUSPRESTA. Pasiūlyti Vyriausybei:

1. Sveikatos apsaugos ministerijai ir Socialinės aplinkos ir darbo ministerijai apsvarstyti papildomas priemones, kurios paskatintų senjorus skiepytis, ypatingą dėmesį atkreipiant į individualų senjorų informavimą ir šią veiklą vykdančių asmenų specialų parengimą (mokymus).

2. Organizuoti viešą diskusiją su Nepriklausomų ekspertų patariamąja taryba, Vyriausybe, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės aplinkos ir darbo ministerija ir nevyriausybėmis organizacijomis, kurios metu būtų aiškiai atsakyta į visus senjorams baimes keliančius klausimus ir paneigti tikrovės neatitinkantys teiginiai.

Pasitarimo pirmininkė

Živilė Gudlevičienė

Protokolavo

Aurelija Urbonienė